

ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ КУНЕЦЬ

(23.08.1956 – 21.05.2024)

Редколегія журналу «Математичні методи та фізико-механічні поля», Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України глибоко сумують з приводу передчасного відходу у Вічність на 68-му році життя відомого вченого та педагога, доктора фізико-математичних наук, лауреата премії ім. М. М. Крилова НАН України **Ярослава Івановича Кунця**.

Ярослав Іванович народився 23 серпня 1956 р. у місті Дрогобич Львівської області. Після закінчення середньої школи навчався у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка на математичному факультеті. Там він почав наполегливо займатись математикою і механікою під керівництвом кандидата фізико-математичних наук Р. М. Луцишина, учня видатного українського вченого Д. В. Гриліцького. У 1978 р. отримав диплом з відзнакою, здобувши кваліфікацію «вчитель математики і фізики». Впродовж трьох років працював вчителем математики і фізики в Артасівській восьмирічній школі Нестерівського (нині Жовківського) району Львівської області.

Велике бажання займатися теоретичними дослідженнями, значний науковий потенціал та ерудиція привели Ярослава Кунця до Інституту прикладних проблем механіки і математики НАН України, де з 1980 по 1983 роки він навчався в очній аспірантурі під керівництвом академіка Ярослава Степановича Підстригача та кандидата фізико-математичних наук Олексі Полікарповича Піддубняка. По завершенню навчання в аспірантурі працював в Обчислювальному центрі Інституту на посаді інженера-математика-програміста. Починаючи із 1985, вся подальша трудова діяльність Ярослава Кунця пов'язана з Інститутом. Тут він у 1984 р. захистив дисертацію «Осесиметричні задачі кручення пружних тіл з тонкими пружними включеннями», подану на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю «механіка деформівного твердого тіла», а згодом, у 2006 р., – докторську дисертацію «Динамічні задачі теорії пружності для тіл з тонкими пружними включеннями». Перебував на посадах молодшого, наукового, старшого наукового та провідного наукового співробітника.

Упродовж 2015–2024 рр. очолював відділ обчислювальної механіки деформівних систем Інституту.

Коло наукових інтересів Я. І. Кунця охоплювало галузі обчислювальної механіки, теорії динамічних і хвильових процесів в акустичних та пружних середовищах, асимптотичних методів у механіці деформівного твердого тіла, теорії інтегральних рівнянь на многовидах з краєм і методів їхньої дискретизації. Він, зокрема, вперше розробив асимптотично точні математичні моделі динамічної взаємодії тонких пружних неоднорідностей з пружним середовищем, що справедливі у визначених діапазонах співвідношень між пружними сталими складових композита, а в сукупності охоплюють усю область зміни механічних параметрів цих складових. Він заклав математичні основи для дослідження напружено-деформованого стану композита поблизу краю включення залежно від його форми. Запропонував ефективні числові підходи дослідження хвильових (усталених та нестационарних) процесів у пружних однорідних, кусково-однорідних та композитних тілах з дефектами типу тріщин і тонких пружних включень. Результати узагальнив також на дослідження процесів хвилеутворення у п'єзокерамічних середовищах, що містять тонкі локальні чи множинні п'єзокерамічні, діелектричні, металічні неоднорідності. Модифікував та поширив методи Гальоркіна, нульового поля, колокацій стосовно відповідних граничних інтегральних рівнянь. Уперше через поєднання цих числових методів та методу ефективного середовища дослідив процеси хвилеутворення у волокнистих композитах зі стохастичним розподілом мікронеоднорідностей неканонічної форми за наявності різнотипних міжфазних пошкоджень. Його дослідження також стосувалися методологічного і програмного оснащення технологій продукування новітніх матеріалів, ультразвукової діагностики та неруйнівного контролю, геофізичного моніторингу.

У творчому доробку Ярослава Івановича Кунця є понад 160 наукових праць, серед яких одна двотомна монографія «Руйнування пружних тіл із включеннями та його діагностування» у співавторстві з Романом Кушніром, Валентином Скальським, Валерієм Матусом, Юрієм Окрепким та Тетяною Селівончик (2023 р.). За вагомі наукові здобутки у 2022 р. у складі авторського колективу його було відзначено премією імені М. М. Крилова Національної академії наук України за цикл праць «Аналітично-числові методи дослідження термоелектромагнетопружних і хвильових властивостей композитів та метаматеріалів з неканонічними включеннями і тріщинами».

Ярослав Іванович був активним членом Українського товариства з механіки руйнування матеріалів і Національного комітету України з теоретичної і прикладної механіки. Тривалий час був членом редколегії міжнародного наукового журналу «Математичні методи та фізико-механічні поля». За багаторічну сумлінну працю, плідну науково-педагогічну діяльність, особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів і розвиток науки Ярослава Івановича Кунця нагороджено Почесною грамотою Президії Національної Академії Наук України та відзначено подякою НАН України.

Ярослав Іванович Кунець продовжував працювати до останніх днів свого життя. Його життєвий шлях – взірць сумлінного служіння рідній землі та обраній справі. Друзі, колеги та учні Ярослава Івановича з глибокою вдячністю пам'ятатимуть його яскраву особистість – талановитого науковця і педагога, людину щедрої душі і доброго серця.

Редколегія наукового журналу «Математичні методи та фізико-механічні поля», колектив Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України